

Miša TRČEK

1. nagrada v kategoriji 16–18 let

Človečnost z danes na jutri, narava z jutri na večnost

Živeti v sedanosti se neizpodbitno združuje z dejstvom, ki človeka vpeljuje v miselno vest eksistiranja in delovanja v prihodnosti, za prihodnost. Živeti v sodobnosti pomeni nevpesljivo korakanje z razvojem tehnologije in gospodarstva, pri čemer smo že kar primorani za roko držati tudi medije, ki nas obmetavajo s trendi, političnimi in kulturnimi gibanji, in precej vidno je, da prehojena pot ni enostavna ne za nas ne za našo okolico. Razmišljujoča pišem in se sprašujem, čemu je človeški korak sam vase prepričan in okronan za teptanje naravnega pod sabo, zakaj se v modernosti zdi, da delovanja v prihodnosti, za prihodnost, srčnega in sočutnega, humanega, pravzaprav ni. Moja ulica v mestu sedanosti je dom človeku, izgubljenem v svojem bistvu, ambicioznosti in primitivnosti, in zanima me, ali vendarle je upanje za humanost v bodočnosti. Kdo bo kraljeval s pločnikoma omejenim speljanim potem? Človečnost ali morda kdo drug, kaj drugega? Na trenutke, ki trajajo dalj, kot bi hotela pripisati momentu, se človek zdi bolj hladan kot katera koli druga kovina. Zato na novo zastavljam vprašanje: pokvarjena, odtujena človečnost ali morda na novo konstruirana različica življenja, nečloveška, pa vseeno bolj humana, kot je sodobni človek? Nadčloveška brez človeka.

Preden se podam skozi plasti ulice v prihodnost, na njej s kredo označim lokacijo, ki jo človek v sedanosti pušča za seboj, popolnoma zavedno. Narišem prvi križec za kapitalistični sistem, v katerem se je rodil in v katerem še danes vztraja. Znak je videti nekoliko pokvečen, verjetno zaradi vse gonje za

profitom, zaslužkom, zaradi spopada za uspehe, vodilne stolčke in lastne, banalne interese s temelji v materializmu. Nadaljujem markiranje; tokrat postavim temelje človeški arogantnosti, sebičnosti in zatiskanju oči in ušes, morda bi lahko izpostavila celo še kakšen drug čut. Ob zrenju naokoli se mi pogled sreča z naravo, živo naravo, pri kateri slišim močnejši srčni utrip v primerjavi s človeškim telesom, v katerem zvoni le budilka prebuditvi novemu dnevu, ko bo zopet zmožno izkoriščanja, ura omejenosti. Pogled se mi sreča z živalskimi habitati, ki jih človek izriva iz svojega naravnega prostora, ga krči, med seboj meša vrste, požrešnosti pa niti tu ni konca. Prodaja jih naprej v zabavno industrijo, jih redi in ubija v intenzivnem kmetovanju, da lahko s krožnikom, polnim lakomnosti in krvavega mesa, poteši svoje tiktakanje. Z nekakšno tresavico v dlaneh zopet pograbilim belkasti apnenec in zapečatim še ležernost, ki se nam z vsemi napravami, sredstvi in olajšavami pred fizičnim ponuja že kar sama od sebe, zabeležim omejenost, v kateri strmimo v svojo resnico in obtožujemo; oh, kako primerjamo in kažemo s prsti ter ne razumemo, preprosto ne razumemo drugega kot sebe. Ne vidim več smisla v označevanju tega surovega, hrupnega tiktakanja, zato raje sklenem središča narisanih znakov in jih povežem v celoto, povežem v ključ do odprtih vrat prihodnosti svoje ulice. Ulice človeštva.

Nekam čudna se zdi atmosfera, ko vstopim skozi plast prihodnosti. Pločniki so porisani s propagandnimi napisi, letaki, ponudbe in druge papirnate vsebine se z vetrom premikajo čez zbledele označbe za parkiranje na razpokanem asfaltu. Na

čelu začutim masten pot, ki mi kapne na roko in svojega razblinjenja po tleh niti ne dočaka, temveč v hipu izhlapi. Termometer mojega občutja na ravni nelagodnosti še bolj naraste, ko se mi zazdi, da na mestu, kjer stojim, na mestu, kjer je nekoč vladala mirna, prijazna okolica otrok, kolesarjev, pešcev in žugajočih voznikov, ki so z največjo previdnostjo in bojazljivostjo peljali mimo naših radoživih, nemirnih nog, že dolgo ni žive duše. Prestopim robnik pločnika in stečem naprej, iščem znake svojega otroškega naselja, vendar ne prepoznam več hiš, ki se zvrstijo pred menoj. Zdijo se nedotaknjene, sijejo, odbijajo svojo kovinsko bleščavo. Edina napaka te prozorne, sive slike visoke tehnologije, zlite v posesti, se skriva v rumenkasti umazani stekla, ki obdaja te zapuščene nepremičnine. Stopim bližje in s prstom potegnem čez nabrano oblogo.

Verjela sem že, da je srčnost popolnoma zapustila človeško vrsto, upala sem, da je šlo za vojno. Upala sem, da nismo v svojo umazano, dobičkarstvo igro vpletli še narave, resnično sem si želela, da nizkotnost ne bi prestopila praga našega obličja. S to mislijo se zopet zazrem v umazan prst in ga približam palcu. Svaljkam pesek, peščen oranžast pesek. Zavem se, da človeka ni ustavila vojna s samim seboj; boj je bil z nekom drugim, večjim. Vseeno iščem znake življenja, tipam po njih v plastičnih parkih, v razpadajočih, zasilnih taborih, in verjeli ali ne, ulice, poslopja, vasi in mesta, mrtva in tiha, se zdijo lepši, kot sem jih opazovala nekoč, poseljena, posiljena. Zavem se, da ne želim iskati, tipati in brskati po robotiki, po premikajočih, delujočih predmetih, saj človeka in narave, okolja

in njunega »sožitja« ni več. Ne želim več hoditi.

Ne želim se spraševati, kakšna bo moja ulica v mestu prihodnosti. Ne potrebujem niti bujne, razgledane domišljije, da bi doumela resničnost nadčloveškega brez človeka, ki bo naselilo Zemljo po tem, ko jo bomo mi zapustili, po tem, ko jo bomo prisiljeni zapustiti. Živeti v sedanjosti se neizpodbitno združuje z dejstvom, ki človeka vpeljuje v miselno vest eksistiranja in delovanja v prihodnosti, za prihodnost. Nihče izmed nas ne potrebuje sanjarjenja o vizijah človeštva, saj brez miselne vesti eksistiranja in delovanja v prihodnosti, za prihodnost te ne bo. Za svojo ulico v mestu prihodnosti si želim prebivalce, ki bi se v tem trenutku začeli zavedati svoje sebičnosti, arogance, ošabnosti in vzvišenosti nad nami samimi in nad naravo, ki jo uničujemo. Hrepenim po krajanih, ki bi ušli ujetosti v nesmislu delovanja in bitja za denar, koprnim po ljudeh, ki bi bili pripravljeni poslušati druge perspektive, možnosti in zorne kote, ki bi odprli vrata vseh svojih čutov in zaznali tudi glas narave, ki je močnejši od krika celega človeštva, močnejši od našega teptanja, tiktakanja. S kredo želim poleg označenih križcev človeških napak dodati še druge pike, boje in zavzemanja, strasti, s katerimi bi premaknili lego daljice in jo razširili, jo spremenili v neskončno premico, brezmejno v človekovih mislih, srcu in toplini.

Kdo bo kraljeval s pločnikoma omejeni poti moje ulice? Pokvarjena, odtujena človečnost ali morda na novo konstruirana različica življenja, nečloveška, pa vseeno bolj humana, kot je sodobni človek? Ustvarimo ulice človeštva, polne ljubezni, umetnosti, zgodovine, napojene s sanjami v upanje, da z lastnimi srci zgradimo novo, rekonstruirano, lepšo različico človeka.

Miša Trček, 18 let
Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana,
Ljubljana